

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-16>

УДК 330.338:242.4

Основи формування організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки в Україні

Бутенко В.М.

кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри економічної теорії
Національного університету біоресурсів і природокористування України

У статті розглянуто сутність категорій «господарський та організаційно-економічний механізм». Запропоновано визначення організаційно-економічного механізму переходу до біоекономіки як сукупності основних форм, методів, важелів управління процесом формування біоекономіки за допомогою використання економічних законів, спрямованих на розв'язання протиріч економічної та природної систем, підвищення якості життя, узгодження інтересів чинного і майбутнього поколінь. Розглянуто основні функції організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки. Завданням організаційно-економічного механізму є реалізація сталого економічного зростання на основі використання науково-технологічного, природного, економічного і соціального потенціалів, концентрації інтелектуального ресурсу на ключових напрямках розвитку біоекономіки. Побудована модель організаційного механізму розвитку біоекономіки містить такі складники, як економічний, організаційний, інституційний і соціальний механізми. Запропонована модель організаційно-економічного механізму орієнтована на посилення ролі стратегічного підходу до розвитку біоекономіки в Україні.

Ключові слова: біоекономіка, економічний механізм, інституційний механізм, організаційний механізм, організаційно економічний механізм, соціальний механізм

Бутенко В.М. ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ БИОЭКОНОМИКИ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрена сущность категорий «хозяйственный и организационно-экономический механизм». Предложено определение организационно-экономического механизма перехода к биоэкономике как совокупности основных форм, методов, рычагов управления процессом формирования биоэкономике с помощью использования экономических законов, направленных на решение противоречий существующей экономической и природной систем, повышение качества жизни, согласование интересов существующего и будущего поколений. Рассмотрены основные функции организационно-экономического механизма развития биоэкономике. Построенная модель организационного механизма развития биоэкономике включает такие составляющие, как экономический, организационный, институциональный и социальный механизмы. Предложенная модель организационно-экономического механизма ориентирована на усиление роли стратегического подхода к развитию биоэкономике в Украине.

Ключевые слова: биоэкономике, институциональный механизм, организационно экономический механизм, организационный механизм, социальный механизм, экономический механизм.

Butenko V.M. THE BASES OF FORMATION OF ORGANIZATIONAL-ECONOMIC MECHANISM OF DEVELOPMENT OF THE BIOECONOMY IN UKRAINE

There are considered the essence of the category "economic mechanism" in the article. We propose a definition of the organizational-economic mechanism of transition towards the bioeconomy as a combination of basic forms, methods, process control levers of the bioeconomy forming through the use of economic laws to address the contradictions existing economic and natural systems, improving the quality of life, coordination of the interests of present and future generations. The objective of the organizational and economic mechanism are the realization of sustained economic growth on the basis of scientific, technological, natural, economic and social potential, the concentration of intellectual resources on key areas of bioeconomy. A model of institutional mechanism of the bioeconomy includes components: the economic, organizational, institutional and social mechanisms.

Keywords: bioeconomy, economic mechanism, institutional mechanism, institutional mechanism, institutionalized mechanism for economic, social mechanism.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Перехід до сталого розвитку в Україні на основі формування біоекономіки є необ-

хідним, хоча і досить тривалим процесом. Він вимагає узгодження інтересів між основними суб'єктами економічної системи: державою,

бізнесом і суспільством. Тобто для формування біоекономіки в Україні необхідно задіяти різні політичні, економічні, соціальні технології, проводити дискусії, використовувати міжнародний досвід і розробляти свій шлях для вирішення цього завдання. У контексті вищесказаного необхідно також розробити організаційно-економічний механізм розвитку біоекономіки в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічні й теоретичні питання розвитку та регулювання економіки розглядаються в наукових роботах Л. Абалкіна [1], С. Мочерного [8], А. Чухно [14], В. Кіріленко [5], О. Супрун [11] та ін. Особливості організаційно-економічного механізму розвитку окремих галузей економіки розглядали в роботах В. Амбросов, Т. Маренич [2], П. Саблук, М. Малік, В. Валентінов [10], Ю. Лузан [7], Н. Корсікова [6], А. Українець [12].

Водночас ми вважаємо, що комплекс організаційно-економічних питань, пов'язаних із формуванням та функціонуванням біоекономіки в Україні ще не вирішене повністю.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є вивчення теоретичних основ формування організаційно-економічного механізму розвитку і регулювання біоекономіки в Україні, визначенні окремих його складників і взаємозв'язку між ними, розгляд функцій, які він повинен виконувати.

Виклад основного матеріалу дослідження. Світовий досвід свідчить про те, що формування біоекономіки, заснованої на знаннях і технологічних змінах, є важливим чинником, який визначає здатність країни досягти соціально-економічного добробуту на основі сталого розвитку. Для переходу до біоекономіки необхідно розробити інструментарій її формування, основною частиною якого, на нашу думку, є організаційно-економічний механізм. У контексті розвитку біоекономіки ми вважаємо за необхідне проаналізувати складники поняття «організаційно-економічний механізм» і сформулювати основні принципи його побудови.

Здійснений аналіз наукових джерел показав, що вченими-економістами досить часто вживається як поняття господарського механізму, так і поняття організаційно-економічного механізму, які мають при цьому схожі визначення. Необхідно проаналізувати основні підходи до визначення господарського механізму і його структурних елементів. У сучасному економічному словнику господарський механізм визначається як сукупність організа-

ційних структур і конкретних форм і методів управління, а також правових норм, за допомогою яких реалізуються економічні закони, що діють в конкретних умовах, здійснюється процес відтворення [9].

За визначенням академіка А. Чухно, «господарський механізм – це органічний складник економічної системи; функціональна сторона виробничих відносин; спосіб організації й управління виробництвом із властивими йому формами, методами і засобами, які реалізують соціально-економічні, організаційно-економічні та науково-технологічні принципи і відносини в інтересах задоволення потреб як кожного суб'єкта господарювання, так і суспільства в цілому» [5].

Досить схоже визначення можна зустріти і у С. Мочерного, який розглядає господарський механізм як систему основних форм, методів та інструментів використання економічних законів, розв'язання суперечностей суспільного способу виробництва, реалізації власності, а також всебічного розвитку людини, формування його потреб, створення системи стимулів й узгодження економічних інтересів основних класів і соціальних груп [8].

П. Саблук, М. Малік визначення господарського механізму формують на основі інституційної концепції, трактують його сукупністю правил, інституційну структуру підприємництва, яка може бути реалізована через економічний механізм господарювання [10].

В. Амбросов і Т. Маренич вважають, що економічний і господарський механізми мають бути розмежовані, оскільки економічний механізм впливає на галузі, підгалузі, регіони і мусить чітко виконувати цілі економічної політики держави. На рівні господарських структур (підприємств, об'єднань, фермерських господарств за умов кооперації, інтеграції та диверсифікації виробництва) має діяти господарський же механізм. На думку вчених, економічний механізм відображає економічну політику держави, яка розробляється на довгострокову перспективу і має сприяти державному управлінню економікою в усіх секторах за допомогою системи непрямого управління [2]. Аналіз запропонованих визначень господарського та економічного механізмів дає можливість зробити висновок про те, що така дія можлива як на макро-, так і на мікрорівнях.

Економічний механізм як складник господарського розглядають А. Іваницький і В. Косенко. Дослідники стверджують, що господарський механізм суспільства – це взаємозумовлена і взаємозалежна система методів, форм, зако-

нодавчих актів, а також державних органів і організацій, завдання яких полягає у створенні умов для досягнення ефективних результатів господарювання. Господарський механізм, на їхню думку, налічує дві взаємопов'язані системи: економічний механізм – механізм дії на практиці об'єктивних економічних законів; інституційний механізм – сукупність органів і організацій, законодавчих і нормативних актів, методів управління і регулювання економіки, що використовуються державою [4].

Господарський механізм є фундаментом раціональності економічної діяльності ринкових суб'єктів, визначається як інституційна система розвитку економіки, яка консолідує інститути, що утворюють певний господарський порядок. Ця система сприяє реалізації економічної політики держави (як вираз фундаментальних принципів господарського устрою в системі створення і перерозподілу суспільних благ [11].

Також можна прийняти точку зору А. Чаленко, який запропонував пов'язати поняття механізму в економіці з механізмом у природничих науках, у яких він виступає ресурсним забезпеченням процесу. Тому він трактує економічний механізм як сукупність економічних ресурсів і способів взаємодії для реалізації цього економічного процесу [13]. Оскільки автор вважає, що складником механізму є ресурси (тобто економічний потенціал, яким володіє суб'єкт господарювання), то необхідно їх умістити в структуру економічного механізму. Способами взаємодії цих ресурсів виступатимуть економічні методи управління (планування, стимулювання, ціноутворення, управління витратами та ін.), які зможуть забезпечити взаємодію цих ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Здійснивши аналіз визначення сутності господарського механізму в економічній літературі, ми виділили такі основні тенденції: зведення господарського механізму в систему організації суспільного виробництва; ототожнення господарського механізму з організаційно-економічними відносинами; розгляд його як частини управління суспільством і соціально-економічними процесами; уподібнення господарського механізму до системи управління суспільством; розгляд господарського механізму як системи управління економікою і виробничими відносинами та безпосереднім виробництвом на підприємстві; співставлення господарського механізму з економічним механізмом.

Недоліками цих поглядів є, по-перше, відсутність системного підходу до визначення

сутності економічного змісту господарського механізму, по-друге, теоретико-методологічна нечіткість з'ясування основних його елементів, по-третє, відірваність визначень від реалій практики, по-четверте, не досить чітко розмежування понять господарського, економіко-організаційного, економіко-фінансового механізму.

Уважаємо, що організаційно-економічний механізм є частиною системи господарювання в конкретний період розвитку національного господарства будь-якої країни, тому в умовах розвитку біоекономіки в Україні доцільно дослідити саме організаційно-економічний механізм, а не господарський механізм.

Організаційно-економічний механізм в умовах формування біоекономіки ми визначаємо сукупністю основних форм, методів, інструментів управління процесом розвитку біоекономіки за допомогою використання економічних законів, спрямованих на розв'язання протиріч економічної, соціальної та природної систем, підвищення якості життя населення, узгодження інтересів нинішнього і майбутнього покоління.

Основним завданням організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки є реалізація сталого економічного зростання на основі використання науково-технологічного, природного, економічного і соціального потенціалів, концентрації інтелектуальних ресурсів на ключових інноваційних напрямках розвитку біоекономіки.

Для розкриття сутності організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки вважаємо за потрібне розглянути основні функції, які він виконує:

- реалізація потенціалу, закладеного в кожній формі власності і господарювання, забезпечення конкуренції та співпраці між ними в процесі використання науково-технологічного потенціалу у виробництві біомаси, біотехнологічної та іншої продукції на основі застосування біотехнологій;

- здійснення процесу відтворення в галузях і секторах біоекономіки за допомогою формування ринкової конкурентної системи господарювання, узгодження процесу самоврядування і відповідної системи державного економічного регулювання на основі створення агробіокластерів;

- забезпечення збалансованості та виробничої пропорційності між структурними ланками біоекономіки (виробництво біомаси для промислових цілей та продовольчої спрямованості, переробка біомаси, споживання

кінцевих біотехнологічних продуктів) на інноваційній основі;

- стимулювання співпраці підприємців, учених, працівників різних секторів біоeкономіки для створення якісно нових технологій, форм організації виробництва, маркетингового обслуговування, реалізації кваліфікаційного і творчого потенціалу всіх суб'єктів біоeкономіки;

- створення рівних економічних умов для реалізації соціально-економічного потенціалу кожної фірми та суб'єктів господарювання в організації ефективного інноваційного процесу виробництва біотехнологічної продукції;

- забезпечення всебічного розвитку людини, її потреб (матеріальних і духовних), інтересів, стимулів;

- узгодження інтересів нинішнього і майбутніх поколінь;

- стимулювання розвитку науково-технічного прогресу як основи розвитку біоeкономіки, що базується на знаннях;

- оптимальне використання природних ресурсів за рахунок переходу на поновлювані джерела у виробництві різних товарів і благ та розвитку економіки замкнутого циклу.

Якщо узагальнити основні функції організаційно-економічного механізму розвитку біоeкономіки, то можна зазначити, що він має забезпечити ефективну взаємодію всіх суб'єктів та складників економічної системи у всіх сферах суспільного відтворення, а також усіх компонентів кожного з цих елементів.

На основі вивчення теоретичних засад визначення сутності господарського меха-

нізму ми побудували модель організаційно-економічного механізму розвитку біоeкономіки в Україні (рис. 1)

Біоeкономіка належить до складних економічних та соціальних систем, у яких всі функціональні процеси мають динамічний характер, тому під час розроблення організаційно-економічного механізму необхідно взяти до уваги ці її особливості. Організаційно-економічний механізм розвитку біоeкономіки має будуватися як гетерогенний, крім цього, побудова цього механізму повинно передбачати відкритість біоeкономіки як системи.

З одного боку, цей механізм є засобом впливу на систему відносин між різними суб'єктами, тому він має володіти такими якостями, як цілеспрямованість, оперативність, гнучкість, швидке реагування на зміни в навколишньому середовищі. Організаційно-економічний механізм є системою, де здійснюється координація та узгодження взаємодії та взаємовідносин усіх основних суб'єктів біоeкономіки в процесі виробництва і споживання біомаси та біотехнологічної продукції, що має забезпечити ефективність діяльності економіки в цілому. Таким чином, формується система управління, яка забезпечує спрямований і активний вплив на процес розвитку і функціонування біоeкономіки в цілому та її окремих секторів і елементів зокрема.

За своєю структурою у загальному вигляді організаційно-економічний механізм розвитку біоeкономіки може бути сформований як низка етапів, які в сукупності утворюють цілісну сис-

Рис. 1. Модель організаційно-економічного механізму розвитку біоeкономіки в Україні

Джерело: на основі власних досліджень

тему функціональних зв'язків між об'єктами, суб'єктами, засобами, методами та іншими складниками біоекономіки як системи. Складниками системи організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки є економічний, організаційний, інституційний і соціальний механізми, які є взаємопов'язаними та взаємодоповнювальними.

Уважаємо, що основною частиною організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки є економічний механізм, який уміщує економічні методи, способи, форми та інструменти впливу на економічні відносини і процеси. Регулювання розвитку біоекономіки на макrorівні здійснюється за допомогою проведення структурної, бюджетної, регіональної, промислової, наукової, податкової та інших форм економічної державної політики. Тому до економічного механізму розвитку біоекономіки відносимо ціноутворення, оподаткування, державне підприємництво у сфері біоекономіки, інвестування проектів створення підприємств біоекономіки та виробництва біотехнологічної продукції, створення раціональних умов господарювання для всіх структурних елементів біоекономіки, страхування ризиків, пов'язаних із переходом до виробництва біотехнологічної продукції.

Досить важливим елементом організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки є організаційний механізм. Він формує систему взаємозв'язку і взаємодії форм і методів господарювання, за допомогою якої реалізується ефективний розвиток біоекономіки. Система організаційного механізму містить розробку Державної стратегії розвитку біоекономіки, утворення біотехнологічних підприємств, які для виробництва товарів і послуг використовують поновлювані ресурси, секторальна інтеграція, котра передбачає розвиток системи господарських зв'язків у процесі обміну результатами діяльності секторів біоекономіки (зокрема логістика з доставки і переробки біомаси, впровадження наукових розробок у виробничу сферу), визначення сукупності форм і методів функціонування підприємств біоекономіки (створення і підтримка агробіокластерів), розвиток і підтримка інфраструктури біоекономіки, зовнішньоекономічні зв'язки, зокрема продажі на світовому ринку біомаси, експорт та імпорт біопалива та іншої біотехнологічної продукції.

Створення організаційно-економічного механізму передбачає формування законодавчого та суспільно-нормованого інституційного середовища, інститутів, діяльність яких закріплених

певними нормами регуляторно-управлінського призначення. Тому до інституційного складника ми умістили такі елементи, як нормативно-правове забезпечення діяльності підприємств у галузях та секторах біоекономіки, законодавство з охорони навколишнього середовища. Це основні елементи, які дозволять встановити правила діяльності суб'єктів господарювання на принципах сталого розвитку економіки. Крім того, саме ці складники, на наш погляд, можуть стати регуляторами в процесі формування біоекономіки, визначаючи на законодавчому рівні основні тенденції у сфері енергоефективності, використання та розвитку людського потенціалу, науково-дослідної роботи, соціального розвитку, у сфері формування інфраструктури біоекономіки, агробіокластерів та регіонального розвитку. Інститути зазначеного механізму формують певний господарський порядок у суспільстві, який вимагає впорядкування соціально-економічних відносин та інституціоналізації, формування інституційного середовища взаємозв'язків між основними агентами економіки, регуляторної політики щодо ринку [11]. Усі зазначені вище детермінанти – складники інституційного механізму, що формують умови господарювання, тобто правила гри в процесі розвитку біоекономіки.

Біоекономіка має соціальне спрямування, тому соціальний механізм включає сукупність методів і прийомів, за допомогою яких формується позитивна установка на процес розвитку біоекономіки, попит на біотехнологічну продукцію, підвищується якість життя і добробут населення.

Основним принципом розроблення організаційно-економічного механізму формування біоекономіки в Україні є результат компромісного вирішення інколи протилежних, суперечливих інтересів основних суб'єктів економіки, зокрема держави, бізнесу і суспільства. Тому необхідно до складу цього механізму умістити такий інструмент, як соціальне партнерство, яке забезпечить розробку стратегії корегування ціннісних принципів і ефективного використання ресурсних складників. Формування цього інструменту дозволяє сформувати більш адаптивний до непередбачуваних умов економічного, природного та інформаційного середовища організаційно-економічний механізм розвитку біоекономіки в Україні.

Важливим складником соціального механізму є соціальна відповідальність біоекономіки, під якою ми пропонуємо розуміти таку філософію її розвитку, яка заснована на

принципах стійкості й усвідомленні наслідків її діяльності, а також на необхідності впливати на формування соціальних норм, заснованих на соціоекологічно-економічному світогляді [3]. Некомерційний маркетинг біотехнологічної продукції як планування і здійснення всебічної діяльності, пов'язаної з просуванням ідеї споживання цієї продукції, є необхідним складником для здійснення оптимального впливу на подальший розвиток біоекономіки. Формування каналів поширення інформації про біотехнологічну продукцію передбачає різні способи інформування бізнесу та суспільства про переваги цієї продукції і біоекономіки в цілому. До таких каналів належить соціальна реклама, спеціальні загальноосвітні курси, лекції в навчальних закладах та ін.

Нами сформовано основні завдання організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки на сучасному етапі:

- забезпечення організаційного поєднання та взаємодії суб'єктів господарювання всіх галузей та секторів біоекономіки для підвищення ефективності її діяльності;
- створення оптимальних умов для реорганізації економічних відносин основних суб'єктів економічної системи (держава, бізнес, громадськість) в період розвитку біоекономіки;
- ефективне вирішення проблем сталого економічного, екологічного та соціального розвитку країни;
- формування інноваційних основ розвитку біоекономіки на сучасному етапі;
- зростання рівня та добробуту населення;
- підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки на світовому ринку.

Найбільш важливою функцією організаційно-економічного механізму є формування принципово нового підходу до адаптації суспільства до умов розвитку біоекономіки та дієвих важелів державного регулювання розвитку біоекономіки для забезпечення ефективності її функціонування.

Організаційно-економічний механізм має бути побудований на принципах державного регулювання і підтримки розвитку біоекономіки, поєднуючись із ринковими методами регулювання діяльності суб'єктів господарювання.

Висновки з цього дослідження. На підставі проведеного теоретико-методологічного аналізу здійснено уточнення сутності господарського механізму, виявлено складність і багатогранність сукупності форм, методів, елементів, способів взаємодії його елементів.

Запропоновано визначення організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки як сукупності основних форм, методів, важелів управління процесом формування біоекономіки за допомогою використання економічних законів, спрямований на розв'язання протиріч економічної та природної систем, підвищення якості життя, узгодження інтересів теперішнього і майбутнього поколінь. Для розкриття сутності організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки визначено основні функції, які він виконує.

Виходячи із сутності біоекономіки та основних її завдань, була запропонована модель організаційно-економічного механізму розвитку біоекономіки, яка налічує такі складники, як економічний, організаційний, інституційний та соціальний механізми. Представлена модель організаційно-економічного механізму орієнтована на посилення ролі стратегічного підходу до розвитку біоекономіки в Україні і базується на ринковому, а також на державному нормативно-правовому регулюванні з використанням ефективних форм і методів організації діяльності підприємств біоекономіки з урахуванням соціальних наслідків. Ця модель істотно збагачує теоретичний інструментарій та дозволяє визначити конкретні практичні кроки переходу до біоекономіки.

Перспективи подальших досліджень ми бачимо в розробленні практичних інструментів реалізації організаційно-економічного механізму формування біоекономіки в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Абалкин Л.И. Хозяйственный механизм развитого социального общества. Москва: Мысль, 1986. 263с.
2. Амбросов В.Я., Маренич Т.Г. Наукові положення удосконалення економічного і господарського механізмів розвитку сільського господарства. Економіка АПК. 2005. № 10. С. 14–18.
3. Байдала В.В., Бутенко, В.М. Наукові засади соціальної відповідальності біоекономіки. Бізнес-інформ. 2014. № 10. С. 18–22.
4. Іваницький О.О. Господарський механізм у системі державного регулювання економіки. Актуальні проблеми державного управління. 2008. № 2. С. 119–126.

5. Кириленко В.І. Соціалізація господарського механізму та її вплив на стан соціально-економічного розвитку України. URL: <http://www.ecsocmen.edu.ru>.
6. Корсікова Н.М. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком підприємства в сучасних умовах. Економіка харчової промисловості. 2009. № 3. С. 8–11.
7. Лузан Ю.Я. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України: монографія. Київ: ННЦ Ін-т аграр. економіки, 2010. 470 с.
8. Мочерний С.В., Економічна теорія. Київ: ВЦ Академія, 1999. 656с.
9. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. Москва: ИНФРА-М., 1999. 479 с.
10. Саблук П.Т., Малик М.Й., Валентинов В.Л. Формування міжгалузевих відносин: проблеми теорії та методології. Київ: ІАЕ, 2002. 294 с.
11. Супрун О.М. Господарський механізм у розвитку та регулюванні економіки. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2011. № 5. С. 122–124.
12. Українець А.І. Принципи формування механізму інноваційного розвитку вітчизняних машинобудівних підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Проблеми економіки. 2009. № 640. С. 219–225.
13. Чаленко А.Ю. О неопределённости термина «механизм» в экономических исследованиях. 2011. URL: <http://www.kapital-rus.ru>.
14. Чухно А. Господарський механізм та шляхи його вдосконалення на сучасному етапі. Економіка України. 2007. № 3. С. 60–67.

REFERENCES:

1. Abalkyn L.Y. (1986) Khoziaistvennyi mekhanizm razvytoho sotsyalnoho obshchestva [The economic mechanism of a developed social society]. M.: Mysl., 263 p.
2. Ambrosov V.Ya (2005). Naukovi polozhennia udoskonalennia ekonomichnoho i hospodarskoho mekhanizmi v rozvytku silskoho hospodarstva [Scientific provisions of improvement of economic and economic mechanisms of agricultural development]. Ekonomika APK, vol.10, pp. 14-18.
3. Baidala V.V., Butenko, V.M. (2014). Naukovi zasady sotsialnoi vidpovidalnosti bioekonomiky [Scientific principles of social responsibility of bioeconomy]. Biznes-inform, vol.10. pp. 18-22.
4. Ivanytskyi O.O. (2008). Hospodarskyi mekhanizm u systemi derzhavnoho rehuliuвання ekonomiky [Economic mechanism in the system of state regulation of the economy]. Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia. vol. 2. pp. 119-126.
5. Kyrylenko V.I. Sotsializatsiia hospodarskoho mekhanizmu ta yii vplyv na stan sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy [Socialization of the economic mechanism and its influence on the state of socio-economic development of Ukraine]. Available at: <http://www.ecsocmen.edu.ru>.
6. Korsikova N.M. (2009). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidpriemstva v suchasnykh umovakh [Organizational and economic mechanism of management of innovative development of the enterprise in modern conditions]. Ekonomika kharchovoi promyslovosti, vol. № 3, pp. 8-11.
7. Luzan Yu. Ya. (2010) Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm zabezpechennia rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva Ukrainy [Tekst]: monohrafiia [Organizational and Economic Mechanism for the Development of Agro-Industrial Production in Ukraine]. K.: NNTs In-t ahrar. ekonomiky, 470 p.
8. Mochernyi S.V. (1999). Ekonomichna teoriia [Economic theory]. K.: VTs Akademiia, 656 p.
9. Rayzberg B.A., Lozovskiy L.Sh., Starodubtseva E.B. Sovremennyy ekonomicheskii slovar [Modern economic dictionary]. M.: INFRA-M., 1999. 479 p.
10. Sabluk P.T. (2002) Formuvannia mizhhaluzevykh vidnosyn: problemy teorii ta metodolohii [Formation of inter-sector relations: problems of theory and methodology]. K.: ІАЕ., 294 p.
11. Suprun O.M. (2011)/ Hospodarskyi mekhanizm u rozvytku ta rehuliuванні ekonomiky [Economic mechanism in the development and regulation of the economy]. Visnyk Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii, vol.5. pp. 122-124.
12. Ukrainets, A.I. (2009). Pryntsypy formuvannia mekhanizmu innovatsiinoho rozvytku vitchyznianskykh mashynobudivnykh pidpriemstv [Principles of formation of the mechanism of innovative development of domestic machine-building enterprises]. Problemy ekonomiky, vol.640, pp. 219-225.
13. Chalenko A.Ju. (2011). O neopredel'onnosti termina "mekhanizm" v jekonomicheskikh issledovaniyah [On the uncertainty of the term "mechanism" in economic research]. Available at: <http://www.kapital-rus.ru>.
14. Chukhno A. (2007). Hospodarskyi mekhanizm ta shliakhy yoho vdoskonalennia na suchasnomu etapi [The economic mechanism and ways of its improvement at the present stage]. Ekonomika Ukrainy, vol. 3, pp. 60-67.

The bases of formation of organizational-economic mechanism of development of the bioeconomy in Ukraine

Butenko V.M.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

There are considered the essence of the category "economic mechanism" in the article. We propose a definition of the organizational-economic mechanism of transition towards the bioeconomy as a combination of basic forms, methods, process control levers of the bioeconomy forming through the use of economic laws to address the contradictions existing economic and natural systems, improving the quality of life, coordination of the interests of present and future generations.

Organizational-economic mechanism performs the following functions:

- realization of the potential of each form of ownership and management, competition and cooperation between them in the process of the bioeconomy development;
- a combination of a market competitive system and state regulation;
- implementation the balance and production proportions between the structural units of the bioeconomy (biomass production, processing, use of final biotechnological products) on an innovative basis;
- stimulation of entrepreneurs, scientists, workers of various sectors of the bioeconomy, creation of qualitatively new technologies, forms of organization of production, marketing;
- creation of equal economic conditions for realization of socio-economic potential of each firm in the bioeconomy;

- organization of effective innovative production of the biotechnological products;
- the comprehensive human development, his needs (material and spiritual), interests, incentives;
- reconciling the interests of present and future generations;
- stimulation of scientific and technological progress as the basis for the development of the bioeconomy,
- rational use of natural resources through the transition to renewable sources.

The objective of the organizational and economic mechanism is the realization of sustained economic growth on the basis of scientific, technological, natural, economic and social potential, the concentration of intellectual resources on key areas of the bioeconomy.

A model of institutional mechanism of the bioeconomy includes components: the economic, organizational, institutional and social mechanisms.

The model of the organizational and economic mechanism is focused on the strategy of the bioeconomy development in Ukraine. It is based on market and state legal regulation, using effective forms and methods for organizing the activities of bioeconomy enterprises, taking into account social consequences. This model enriches the theoretical toolkit and allows you to identify specific practical steps to transition to the bioeconomy.